

Het INDISCH NIEUWS

N.V. „HET INDISCH NIEUWS”

Directeur: G. de Pree

Hoofdredacteur: L. F. T i j m s t r a

Bureau Red. en Admin.: Noordeinde 29, 's-Gravenhage, Tel. 112884, Giro 85369, Abonnementprijs: p.kw. f 4.—, p. Nr. f 0.25

Psychische voorstellingen

De psychologische zijde van het conflict Nederland-Indië heeft als onderwerp van beschouwing een stiefmoederlijke behandeling ondervonden. Toch is deze kant van het vraagstuk er een van buitengewoon belang. Hij houdt nauw verband met de gevoerde propaganda, zoowel met die, welke door de Japs werd gevoerd in al haar geraffineerdheid, als met die van Nederlandsche zijde, welke uitermate onvruchtbaar is geweest. Gedurende de vele maanden, waarin besprekingen werden gevoerd met lieden, wier sterkste „argumenten” waren en zijn: de Japansche invloeden, de wanorde en de onrust, zooals Belonje het eens heeft uitgedrukt, werd de eene psychologische fout na de andere gemaakt, toegegeven moet worden, niet alleen in politieke betekenissen, maar ook in de houding van bepaalde Westersche groepen, die de teekenen des tijds niet hebben kunnen of willen verstaan.

Een jaar na de Japansche capitulatie, had men mogen verwachten, dat de invloeden van de Nippon-bezetting zoo goed als geheel verdwenen zouden zijn. Wie dit verwacht mocht hebben, zal in niet geringe mate teleurgesteld zijn. Japansche invloeden laten zich nog steeds gelden; van een systematische tegenpropaganda, welke met snel succes gevoerd had kunnen worden, is ons nimmer iets gebleken.

Psychologisch zijn wij in Indië in dit jaar na de capitulatie leelijk te kort geschoten, wat vooral jammer is, omdat met de inheemsche gemeenschap in deze richting veel bereikt had kunnen worden. Wie de zeer lezenswaardige beschouwin-

gen van Loe Ping Kian heeft gelezen in de „Psychiatrische en Neurologische Bladen” (Jaargang '46 nr. 1/2) zal direct begrijpen, wat wij met deze opmerking bedoelen. Wij hebben veel tijd verspeeld en op korten termijn is rehabilitatie daar van uiterst moeilijk.

Er bestaat tusschen het inheemsche deel in Indië en de Nederlandsche groep een bepaalde gevoelsverhouding. Deze verhouding, meent Loe Ping Kian, moge bij de relatief dunne laag van „Indonesische” intellectueelen eenigszins anders genuanceerd zijn, voor de geheele groep als zoodanig mag met betrekking tot de ingedachte psychische voorstelling ten opzichte van de Nederlanders één norm aangewezen worden. Bepalend voor dien norm is het postulaat, dat Nederlanders de macht vertegenwoordigen. Conform dit machtsbezit, hebben zich aan de psychologische instelling gevoegd bepaalde gevoelscomponenten als vrees, haat en bewondering. De Nederlander symboliseert voor het gevoel van den inlander op haast traditioneele wijze de machtige, doch strenge man, voor wien men angst heeft, doch ook bewondering koestert. Men haat hem om zijn macht, maar om diezelfde macht zou men zich met hem willen identificeren. De Nederlander vertegenwoordigde „het booze oog”, de strenge en straffende gerechtigheid, waarvoor men vrees koestert.”

Zoo is er een nieuw conflict ontstaan, dat betrekking heeft op het beeld van den oer-vader, den vader-Imago, dien men onmiskenbaar bewondert en vreest om zijn macht.

Japan was in Azië sinds jaren bezig

aan Aziaten de traditioneele voorstelling van Westersche oppermacht illusoir te maken. In Indië echter was de erkenning van het overheidsgezag bij het uitbreken van het drama in den pacific nog zoo groot, dat het Nederlandsche Vader-symbool alleen al door de macht der traditie, door het overgrootste deel der millioenenmassa werd ervaren. Daarbij kwam, dat de Hollanders en de „Indonesiërs” Japan als den gemeenschappelijken vijand beschouwden. De in Indië gevoerde oorlogspropaganda echter heeft deze belangrijke omstandigheid niet weten uit te buiten. De snelle capitulatie beteekende in psychologischen zin voor de „Indonesiërs”, conform het collectieve gevoel ten opzichte van den Hollander, de vernietiging van den sinds eeuwen bewonderden en gevreesden vader. Toen ging het snel berg-afwaarts. De nieuwe Nipponische vader had voor velen iets zeer aantrekkelijks, maar na eenigen tijd bleek ook deze vader niet te voldoen aan de eischen, welke men, op grond eener groote verwachting, hem gesteld had. Deze strenge en wreede vader was in zijn optreden niet oprecht, maar vals, sluw en dom, ruw en onbeschaafd. Japan heeft gelukkig niet begrepen, dat de juiste psychologische kennis van de onderworpen volkeren van zoo ontzettend groot belang was. Men begon zich het beeld van den eersten vader weer te herinneren.

Helaas, heeft deze van die gunstige omstandigheid niet geprofiteerd. Het gunstige psychologische oogenblik om het geloof in zijn vaderlijk gezag op korten termijn te herstellen, werd onbenut gelaten. Het herstel van het eenmaal bezeten prestige werd en wordt nog steeds bemoeilijkt door de psychologische fouten, door dr. Van Mook gemaakt.

Op de rehabilitatie van de Vader-autoriteit moet, psychologisch, het streven op energieke wijze gericht zijn.

van de „Indonesiërs” op het eiland Java

Om nu te spreken over de „rechten” op Java. Hiervoor is een terugblik in geschiedkundigen zin noodig.

Elkeen, die de geschiedenis van deze gewesten vanaf de komst van de eerste Hollanders in den Archipel naleest, kan niet anders dan tot de slotsom komen dat de Oost-Indische Compagnie nooit anders heeft gewild dan handel drijven en geen oogenblik aan verovering gedacht heeft. Eerst zeer langzamerhand en tegen wil en dank is tot geleidelijke bezetting overgegaan, omdat door de voortdurende oorlogen tusschen kleine vorsten geen geregelde handel mogelijk bleek. De Compagnie stond op een gegeven oogenblik voor de beslissing te likwidieren of in Java orde te scheppen. Dit laatste is in den loop van vele jaren tot stand gebracht.

Men kan aanvoeren dat dit geen rechten scheidt, maar zeker is dat de orde, door eenheid van bestuur in Java geschapen, in hooge mate aan de bevolking ten goede is gekomen. Op het oogenblik van de komst van de Hollanders op Java was dit eiland grootendeels een wildernis, waar chronisch gebrek heerschte onder de bevolking, die hetzij van hun werk werden gehaald om voor hun vorst oorlog te voeren of door de legers van andere vorsten werden uitgemoord. Veiligheid van persoon of bezit bestond voor hen niet. Vergelijkt men dien toestand met wat op het oogenblik vóór de Japansche bezetting was geschapen, dan kan men constateeren dat het Hollandsche bestuur van een wildernis een van de tuinen van de wereld heeft gemaakt. Het aantal inwoners van Java ten tijde van onze eerste nederzetting is niet bekend, omdat volkstellingen niet in gebruik waren. Maar zeker is dat hun aantal even gering was als hun mogelijkheid van bestaan. Het moge voldoende zijn aan te halen dat dit aantal in 1845 negen millioen zielen bedroeg dat in 1940 tot 45 millioen was opgeklimmen en daarmee de bestaansmiddelen in totaal en in verhouding tot het aantal. Deze huidige bevolking is ontstaan door onze interventie en dankt haar dagelijksch bestaan aan ons. Hieruit blijkt wel welke rechten wij op Java hebben, maar minder waarop sommige Indonesiërs hun „recht” gronden ons uit onze rechtmatig verworven bezittingen te ontzetten. Weliswaar wordt als lokmiddel goedgunstig in uitzicht gesteld dat ons bezit onder republikeinsch bestuur „veilig” kan zijn, maar voor wien 't veilig zal blijken te zijn, zou de toekomst moeten leeren. Heel waarschijnlijk zou dat niet zijn voor de Hollanders, die thans verguisd worden en „die nog eenigen tijd” door die Indonesiërs geduld zouden worden.

Java brengt nu, behalve het grootste deel van het benodigde voedsel, in ruime mate stapelproducten voor export op, als daar zijn petroleum, suiker, tabak, kina-bast, quinine, thee, koffie en rubber, waar een deel van de bevolking haar bestaans-

middelen aan ontleent. De Nederlandsche „tyrannen” hebben bovendien kans gezien het eiland te voorzien van een spoorweg- en wegennet en voor den rijstbouw van groote irrigatiewerken. Dit alles is op blank initiatief uitgevoerd met blank kapitaal en risico, onder blanke leiding. De bijdrage daarin van de Javasche bevolking heeft uitsluitend bestaan in het leveren van ongeschoolde arbeidskrachten. Niettegenstaande het feit dat deze altijd contant betaald zijn geworden, is het toch een bijdrage die genoemd behoort te worden, omdat zonder dit het groote werk niet uitgevoerd had kunnen worden. Maar de rechten daaruit voortvloeiende kunnen in verhouding tot die van de blanken niet anders dan „gering” genoemd worden. Het totaal van de blanke bezittingen in Java en waarvan de eigenaren, groot en klein, legio zijn, is enorm en 't is niet te billijken dat dit rechtmatig verworven bezit plotseling aan de wisselvalligheden van een onrijpe regeeringsproef zou worden prijs gegeven, hoe goed deze proef ook bedoeld moge zijn.

De vraag zou gesteld kunnen worden of de Javasche bevolking, zonder blanke inmenging, niet hetzelfde of ongeveer iets gelijkwaardigs, zou hebben bewerkstelligd. Daarop kan met groote beslistheid ontkennend worden geantwoord en het bewijs daarvoor is door de hedendaagsche bevolking geleverd. Terwijl in China de Chinees een geboren land- en tuinbouwer is, kan van den bebouwer van het land in Java gezegd worden dat hij met hart en ziel een **roofbouwer** is. Zelfs de hoogste uiting van zijn landbouwbedrijf, de sawah, berust op roofbouw waar de productiecapaciteit afhangt van het slijb dat door het bevoeiingswater wordt aangevoerd en dat afkomstig is van schadelijke afspoeling van hooger gelegen gronden die daardoor aan vruchtbaarheid inboeten, een leenproces waar éénmaal een einde aan moet komen. Den grond behoorlijk bewerken en bemesten is een denkbeeld dat den inlander volkomen vreemd is. Hij zaait of plant. Het verdere verloop van de zaak is in Allah's hand en wie of wat is hij, dat hij zich daarmee zou bemoeien?

De algemeen gangbare en van de oudste tijden tot nu toe toegepaste methode om — anders dan in bevoeiibare terreinen, die uitzondering zijn — rijst te planten, bestaat, dat een perceel bosch wordt omgehakt. Wanneer bladkruiden en takken voldoende door de zon gedroogd zijn wordt daar de brand in gestoken en daarna de grond tusschen stammen en nog in den grond stekende boomstronken beplant. De asch levert weliswaar eenige meststof maar het zoo nuttige bacterieleven in den grond is door de hitte grootendeels vernietigd. Deze „ladangs” of „hoema's” kunnen dan gedurende twee jaren een rijstooft leveren en worden dan verlaten en door alang-alang overgroeid. 't Vernielingsproces wordt dan op

het naastliggende perceel herhaald en zoo voort tot in het oneindige. Zoo zijn in Java — en ook in Sumatra — uitgestrekte boschtereinen in bloeiende alang-alang woestenijen herschapen. Zonder het Boschwezen, dat uit een hydrologisch oogpunt terecht hardnekkig vasthoudt aan boschreserves, ware er nog veel meer verwoest, met economisch en klimatologisch hoogst schadelijke gevolgen, o.m. voor de bevoeiide sawahs die dan het bevoeiingswater zouden derven.

Men kan zonder overdrijving zeggen dat de komst van de blanken Java — en andere eilanden — heeft behouden en dat zonder blanke inmenging Java thans een woestijn zou zijn waarvan de bebouwbare bovenkruin sedert lang in de Javazee en den Indischen oceaan zoude afgespoeld zijn. Het merkwaardige feit — dat nog heden geverifieerd kan worden — doet zich voor dat de inlandsche arbeider die voor blanke cultures werkt en dagelijks kan zien welke resultaten met behoorlijke cultuurmethoden te verkrijgen zijn, op zijn eigen grond de overoude praehistorische werkwijze toepast en zich tevreden stelt met een opbrengst die het tiende deel bedraagt van wat mogelijk ware. Dit is hem tijdens de Japansche bezetting dan ook duur te staan gekomen. In vele gevallen is hij gedwongen geweest te leven van de opbrengst van den grond die hij met zijn gezin bewerken kon. Deze gronden zijn in ruime mate tot zijn beschikking gesteld, maar met zijn werkmethode bracht die grond zoo weinig op dat blijkens kort na de „bevrijding” (bittere ironie!) ingekomen berichten in sommige streken tusschen de helft en twee derden van de bevolking aan honger-oedeem bezwaken is.

Het bewijs is geleverd dat de inlander van het land dat hij — met zijn gezin — kan bewerken **niet leven kan** en dat hij een volledige scholing en opvoeding noodig heeft om daar eventueel toe in staat te zijn. Men kan hieruit concludeeren dat zonder blankbeheer Java zelfs niet bij benadering zou zijn geworden wat het nu is. 't Java van 1940 is het werk van Nederland en dit geeft aan Hollanders onloochenbare rechten op Java.

Men kan er verder uit trekken dat zonder effectieve blanke leiding de productie van onafhankelijk te verklaren gebieden op onrustbare wijze zou afnemen, een overweging die verre boven de Holland-Indonesische controversie uitgaat, waar de geheele wereld, door den oorlog verarmd en in 't zicht van hongersnood gebracht, een schreeuwende behoefte heeft aan productie van allerlei aard.

Er is nog een ander gezichtspunt, n.l. van algemeene strategie. Ons lot is nu eenmaal verbonden aan dat van de groep volkeren die men de Oceanengroep zou kunnen noemen, t.w. Noord- en Zuid-Amerika, het Britsche Rijk en West-Europa. In het verre — maar wellicht niet zoo verre — verschieft is federatie van die Staten te verwachten. In elk geval gaan thans reeds de strategische belangen van die landen vrijwel samen. Java — vooral met een republikeinsch Sumatra — als onafhankelijke Indonesische staat zou voor de communicatie in die gebieden gelijk staan met het ontbreken van een schakel in een ketting. Dit is evenzeer een overweging die boven het plaatselijke geschil uitgaat en waarop te juister plaatse de aandacht gevestigd zal moeten worden.

A. A. H.

Op tournee *in de binnenlanden van Celebes*

't Was in 1905, dat de Gouverneur Generaal Van Heutz bevel gaf, dat de Nederlands-Indische troepen overal in Indië zouden doordringen om er het daadwerkelijk Nederlandsch gezag te vestigen, in plaats van het schijngezag, dat we vóór dien tijd, vooral in de Buitengewesten uitoefenden. Met die gezagsuitbreiding over een gebied, dat vele en vele malen grooter is dan Nederland, was het een heel natuurlijk verschijnsel, dat het civiel bestuur in die pas onderworpen streken ook werd opgedragen aan de militaire commandanten ter plaatse. Zoo trof men bijna overal in de buitengewesten militaire tevens civiele gezagshabbers aan, die dikwijls als eenig Europeaan met een handjevol soldaten als God, hogepriester en profeet naar hun beste weten het land moesten besturen.

Ongeveer in 1920 zat ik als zoo'n personage ergens op de kust van Celebes, waar ik als militair de volgende functies in me vereenigde: 1e detachementscommandant, 2e plaatselijk militaire commandant en 3e dienstdoend officier van gezondheid. Als civiel gezaghebber had ik nog de volgende bijfuncties: 1e rechter, 2e controleur van de post, 3e idem van de douane, 4e idem van de opiumregie, 5e havenmeester, 6e vendumeester, 7e ambtenaar van den Burgerlijken Stand, 8e notaris, 9e ingenieur van de Openbare Werken, 10e belastinggaarder, 11e hulp-officier van Justitie, 12e directeur van de gevangenis, 13e idem van het ziekenhuis, 14e inspecteur van het Onderwijs, 15e civiel geneesheer van de burgerlijke bevolking, etc. etc. Men moest van alle markten thuis zijn en waar de kennis te kort schoot, moesten goede wil en gezond verstand maar uitkomst geven. Ik heb me trouwens in mijn omgeving nooit klein behoeven te voelen. Als academisch gevormd officier, stak ik in kennis mijnen ver boven mijn medebewoners uit. Men brengt het in Indië als bestuurder al heel ver, als men slechts redelijk en rechtvaardig is, eigenschappen, waar de inheemsche bevolking op bouwen kan.

Dat het doktersbaantje maar heel primitief was, behoeft geen betoog. Geknoeid werd er niet. De medicijnen, die voorgeschreven werden, waren: chinine, castorolie, kamferspiritus, boorwater en meer van die onschuldige dingen, terwijl werkelijk ernstige zieken per eerste gelegenheid naar Makassar werden geëvacueerd.

Men maakt echter in al die functies op de buitenbezittingen zeer interessante dingen mee, waarvan de doorsnee-Europeaan, die op Java's hoofdplaatsen blijft hangen, absoluut geen weet heeft.

Ik had op mijn post geen telefoon, geen radio, geen bioscoop, geen waterleiding, geen markt, geen enkel voertuig, absoluut niets. De eenige verbinding met de buitenwereld werd onderhouden door den K.P.M.stoomer, die om de 28 dagen de post aandeed, naar gelang van zaken een halven of een heelen dag bleef liggen en na 5 dagen op zijn terugweg naar Makassar weer aankwam.

Nu had ik mijn tijd zóó ingedeeld, dat ik in die 5 dagen mijn post afdeed en van de resterende 23 dagen 14 à 20 dagen op tournee was. Meestal ging ik er, om tijd te sparen, te paard op uit, maar soms was het terrein zóó, dat ik per sé te voet

moest gaan en juist op dergelijke voettochten maakte ik de meest interessante dingen mee.

Eéns b.v. gaande langs een pad door het bosch, zag ik onder een omgevallen boom een dikke python liggen. Het beest was over zijn heele lichaam verwond en in de wonden hadden zich trossen volgezogen hondeteken vastgezet. Die beesten zagen er grijswittig uit als zieke witte druiven. Nu ben ik doodsbenauwd voor alles wat slang is, en dies trok ik mijn revolver en schoot op dat reptiel van eenige meters lengte. Hij bewoog zich wat, maar bleef voor het overige stil liggen, zoodat ik veronderstelde, dat hij meer dood dan levend was en wel niet veel kwaad meer zou kunnen doen.

Toen ik er bij de inlanders naar informeerde, hoe die slang zoo toetgekeld kon zijn, kreeg ik het volgende te hooren: zoo'n python, de z.g. boa constrictor, valt wel eens een jong zwijn aan en dat zwijntje in doodsnood zet een keel op van je welste, waarop andere zwijnen, die weten, wat er aan het handje is, aan komen stormen, om het zwijntje te ontzetten. Met hun slag tanden bewerken ze de slang, die ten slotte zóó toetgekeld wordt dat zij haar prooi loslaat en meer dood dan levend blijft liggen. En waar zij zoo hulpeloos ligt, is zij een makkelijke prooi voor die teken, die overal in het bosch te vinden zijn en haar de laatste levenssappen aftappen.

Dat die wilde zwijnen zulke kwade rakers zijn, daarvan zag ik nog een staaltje. Mij werd n.l. in een kampoeng verzocht, om even te komen kijken naar een vrouw, die op haar akker door wilde zwijnen was aangevallen en er slecht aan toe was. Ik vond haar in haar huisje op den vloer liggen achter een klamboe. Ze was over haar heele lichaam verwond, alsof een dolleman met een scherp mes aan het

kerven was geweest. Armen en beenen waren één en al wond en ze stonk al naar rottend vleesch. Ik ried haar aan, naar mijn ziekenhuis te gaan, waar zij in elk geval hygiënisch behandeld zou worden, maar daar paste ze voor en waarachtig, toen ik haar een maand of wat later terugzag, was ze weer volkomen genezen, ook zonder mijn doktershulp.

In diezelfde kampoeng werd mij een man getoond, die in zijn beide onderarmen vreeselijk gewond was, de lappen hingen erbij. Hij had aan den rivieroever zijn gebed gedaan en daarbij had hij op zijn knieën gelegen, zijn handen gevouwen en zijn hoofd tot op den grond voorover gebogen. „Hap" had een krokodil gezegd en had hem in zijn beide armen gebeten. Het beest wilde hem in het water sleuren en de man zette zich schrap om zijn armen uit de muil van het beest te trekken. 't Was een gevecht geworden op leven en dood en ten slotte was het den man gelukt weg te komen, zij het dan ook, met totaal verscheurde onderarmen. Ook hij wilde niet naar het ziekenhuis en ook hij genas na eenigen tijd, zij het ook met stijve armen en handen, waardoor hij niet meer kon werken; maar geen nood, hij had familieleden, die voor hem zorgden.

(Wordt vervolgd)

MEDEDEELING.

Wij herinneren er onze lezers aan, dat, zoolang „Het Indisch Nieuws" met 8 in plaats van 16 pagina's verschijnt, zij tweemaal per week „Het Laatste Nieuws uit Indië" GRATIS ontvangen.

DE ADMINISTRATIE.

Malino-conferentie

v.l.n.r.: Van Boetselaer, Dr. Koets, Dr. Van Mook, Dr. Hoven (Dir. B.B.), De Waal (reg. comm. voor bestuurszaken). Op den achtergrond naast mevr. Van Mook Jr. Mr. De Villeneuve (ondernemersbond).

5 jaar

strijd

ter zee

Onze vloot was buitengaats en vocht 5 jaar lang op en onder de zeedeining den verbeterden strijd tegen den gemeenschappelijke vijand.

Wij wachtten af en luisterden in onze „privé“-kwartiertjes naar de bekende radiostemmen van den overkant, die ons — het vinnige getjilp der Deutsche storingszenders ten spijt — getrouw van de verrichtingen onzer Marine op de hoogte hielden.

En het was voor ons altijd een aparte sensatie om uit de succesvolle acties ter zee de eervolle staaltjes van onze Koninklijke Marine te vernemen.

De Marine vocht door en die wetenschap was ons een geruststelling en garantie, waarin het recht van aanspraak, dat wij zouden laten gelden op de overwinning, die eens komen moest, verankerd lag.

We waren trotsch op onze jongens, die op hun smalste delen doberden over alle wereldzeeën, spiedend naar de horizon, altijd gevechtssklaar. Want op zee gold slechts één bevel: „Ten aanval; met inzet van schip en bemanning.“ Winnen of ten onder. De kille realiteit, die menschelijk afgewogen werd met 50% verminderde levenskansen tegenover een even sterken vijand. En elke zeeman was het zich bewust, dat, wanneer het stomme vlaggesein werd gegeven, het den inzet van hemzelf betrof en dat hij medeverantwoordelijk was voor het al dan niet slagen van de operaties. Overwinnen of kelderen was vaak van een futilliteit afhankelijk. Zoowel van de oplettendheid van den commandant in den toren, als van den stoker op de plaat of den kanonnier achter het geschut.

Volledige concentratie moest onder alle omstandigheden worden vereischt en mocht niet worden afgeleid door menschelijken angst of gedachten aan huis, vaak duizenden mijlen ver.

Zoo was het 5 jaar lang, dag in, dag uit. Veraf, dichtbij. In den zwaren golfslag van den Atlantic, onder de verzengeende tropenzone in den Indischen Oceaan, in de Middellandsche Zee, in de Perzische Golf, in den nauwen doorgang van het Kanaal en onder onze Nederlandsche kust, van waar uit honderden vijandelijke kanonsloepen als dreigende wijsvingers op hen gericht waren.

De strijd is nu gestreden en uit de balans, die werd opgemaakt, is vastgesteld, dat de grootsche feiten uit de geschiedenis in omvang en heldenmoed verre zijn overtroffen. Met deze vijf jaar strijd ter zee wordt een apart hoofdstuk aan de roemrijke annalen van zeevarend Holland toegevoegd. Het is een sombere aanvulling helaas, want bijna onze geheele vloot werd vernietigd.

Maar... in de symbolisch geworden woorden „Ik val aan..... volgt mij!“, waarmee schout bij nacht Karel Doorman den grootsten zeeslag uit de wereldgeschiedenis leidde en waarin hij zelf met nog duizenden anderen in de diepte der Javazee verdween, moge voor het nageslacht de onsterfelijke gedachte aan een roemvollen zeevecht blijven voortbestaan.

Vijf jaar van ongekende acties ter zee,

hebben evenwel, zooals hier boven reeds vermeld, een leegte achtergelaten, waarin de bijna totale vernietiging van onze vloot vervat ligt.

De geweldige successen der Geallieerden na de invasie te land, waarin de uiteindelijke overwinning werd bekroond, hebben de voorafgaande verrichtingen ter zee min of meer overschaduwd. En terecht ontstond de vrees, dat de belangrijke bijdrage van onze Vloot zou worden overvleugeld.

Daarom achtte de Marine-Voorlichtingsdienst het nuttig, de nagedachtenis aan de duizenden, die in den heroïschsten strijd ter zee het hoogste offer hebben gebracht, levendig te houden.

Met bescheiden middelen en..... ondanks tal van moeilijkheden is de Marvo er in geslaagd een tentoonstelling van grootschen omvang te organiseren, waardoor een ruime blik op de Marine in het algemeen en haar vitaliteit tijdens den oorlog wordt verkregen.

Getracht wordt, de expositie door het geheele land mogelijk te maken, hetgeen na de eerste ervaringen in „De Bijenkorf“ te Amsterdam, meer dan wenschelijk is gebleken.

Commissaris-generaal

Naar aanleiding van een mededeeling in de dagbladders, dat waarschijnlijk Prof. Ir. W. Schermerhorn benoemd zal worden tot Commissaris-Generaal in Indië, lijkt het nuttig, een en ander omtrent de staatrechtelijke positie van dezen functionaris mede te deelen.

In beginsel is Commissaris-Generaal de titel van een bestuurder, die, binnen de hem door den Koning gegeven instructie, bekleed is met een zoodanige buitengewone macht, als de Koning zelf ter plaatse zou kunnen uitoefenen. Dit zou dus beteekenen, dat de functionaris gesteld zou worden boven de Indische Regeering, van welke de Gouverneur-Generaal, en bij diens ontstentenis de Luitenant-Gouverneur-Generaal, het hoofd is.

Uitzending van een Commissaris-Generaal in die functie is thans echter niet meer mogelijk, daar zij in strijd zou komen met de bepalingen van de Indische Staatsregeling.

Toen n.l. in 1855 het Regeerings-Reglement voor Ned. Indië werd vastgesteld, werd in artikel 1 daarvan vastgelegd, dat de regeering over deze landen wordt uitgeoefend door den Gouverneur-Generaal, en de thans nog geldende Indische Staatsregeling bevat een dienovereenkomstige bepaling. Uitzending van een Commissaris-

De maritieme kennis van den gemiddelden Amsterdammer bleek na toetsing in de meeste gevallen niet veel meer te zijn dan een vaag besef omtrent schepen en zeevaart. Men wist een vrij onnauwkeurige uniformbeschrijving te geven en kende een drietal geheide namen, die in een gunstig geval konden worden aangevuld met een lijstje van feiten en data uit de Vaderlandsche Geschiedenis (vierde schooljaar).

Of het streven van de „Marvo“ zal worden bekroond, hangt geheel van de belangstelling van het publiek af, inzonderheid van onze jongeren.

Want alleen een werkelijk enthousiasme van het Nederlandsche volk zal onze Koninklijke Marine weer kunnen opvoeren tot die hoogte en sterkte, waarvan onze Vloot in de oorlogsjaren zoo trefvend heeft gegeven.

Moge ook iedere Nederlander beseffen, dat de Koninklijke Marine de grootste en zwaarste nationale bijdrage tot de bevrijding heeft geleverd, hetgeen van internationale betekenis is gebleken.

En dat dienen wij als volk te respecteren.

E. V.

ris-Generaal door de Kroon kan dus slechts geschieden met dien verstande, dat de aangewezen functionaris wordt gesteld onmiddellijk onder den Gouverneur-Generaal. De bezoldiging van den functionaris komt dan ten laste van de Staatsbegroting en moet door de wetgevende macht worden goedgekeurd.

Echter is aanwijzing van een of meer Commissarissen-Generaal met uitgebreidere bevoegdheden mogelijk, indien de Kroon tot hun uitzending bij de wet gemachtigd wordt, bij welke wet dan tevens hun bevoegdheden worden vastgelegd. Hoewel het bericht in dit opzicht niet volkomen onduidelijk is, is er reden om aan te nemen, dat deze laatste vorm hier zal zijn bedoeld.

Het is zeer wel mogelijk, dat meer dan één Commissaris-Generaal tegelijkertijd wordt aangewezen.

Zoo werden bijv., ter overneming van deze landen uit de handen van het Engelsche bewind, op 22 Sept. 1814 tot Commissarissen-Gen. benoemd C. T. Elout en G. A. G. P. baron van der Capellen, welke laatste tevens tot Gouverneur-Generaal werd aangewezen. Op 20 Nov. 1814 werd aan hen nog als Regeerings-Commissaris toegevoegd A. A. Buyskes.

Na afwikkeling van de zaken, waartoe zij waren aangewezen, is deze hooge commissie op 16 Jan. 1819 afgetreden.

Merdeka

De heer P. C. v. d. W te Rhenen schrijft ons:

Vergunt u mij, die dezen warmen zomeravond doorbrengt met het bladeren in het door mij gebundelde „Laatste Nieuws uit Indië“ de volgende meditatie:

U kent wellicht uit de roemrijke geschiedenis der O.I. Compagnie den naam „Mardijkers“, in die tijden veel gebruikt, doch sedert geheel in het vergeetboek geraakt. Het waren door de Portugeezen vóór onze komst gekerstende Voor- en Achter-Indiërs, en om die reden (ook in onze Oost) vrij van „slavernij“.

„Mardijkers“ beteekende „de vrijen“, welke naam afkomstig is van het Sanskritische woord mahardhika (maha = groot en rdhika = machtigen), uit welk

woord is afgeleid het thans op Java en Sumatra zooveel opgeld doende „merdeka“.

Zou het geen aanbeveling verdienen, zoo vervolgt de heer v. d. W., althans aardig zijn, die merdeka-klantjes voortaan „mardijkers“ te noemen? Ten eerste zullen deze lieden die geste wel weten te waardeeren, omdat in dat woord dan toch hun „merdeka“ verdisconteerd is en als eere naam dankbaar aanvaarden.

Ten tweede is het voor ons, de goede Hollanders, een aardige reminiscentie aan de loffelijke vroegere tijden der Coens, van Diemens, Speelmannen en van Goensen, toen we nog niet onder de huidige obsessie van mannen als van Mook c.s. leefden.

Timor

en de onderhoorigheden onder Nederlandsche vlag

Dit land van kleine, groene eilanden in de diepblauwe zee, omkranst door de melkwitte branding op de karangriffen, heeft zijn eigen historie; de oude, vertrouwde historie der Buitengewesten met zijn genoeglijk leven in den adem der siboe-siboe en bougainvilles. Tot de schroei-hitte van den oorlog de huizen in ruïnes veranderde, kampongs wegvaagde en in bloed en tranen de duizenden lijdensgeschiedenissen van krijgsgevangenen achter het prikkeldraad schreef, den schrikkelijken strijd der vogelvrije guerilla's in het blauwe land der goenoengs, de trage, ongeweten historie van hongers, ziekte en pestilentie onder de kampongbevolkingen. Dit is een land, waar alles snel vergeten wordt door hen, die midden in het huidige en adembenemend-snelle leven staan en de eigen zorgen doorleven. Want elke plek en elk mensch in dit onmetelijke eilandenrijk heeft zijn eigen lijdensgeschiedenis.

Toch ware het goed te weten, hoe daar stil en ongeweten gewerkt werd, hoe op elk dier kleine eilanden met de wonderlijke namen de Nederlandsche vlag met eigen hand werd geplant en hoe naamlooze mannen van vele landaarden onder de bezielende leiding van een goed officier stap voor stap doordrongen tot de eenzame, wilde streken achter de dorre kusten.

Het was op 27 September 1945, dat de 4e Compagnie M.P. onder commando van den kapitein A. P. T. Luteyn in Koepang landde; één week nadat een detachement van 900 „Aussies“, the 12/40th Tasmanian battalion onder comando van den brigadier-generaal Dyke en 10 man NICA-personeel aan wal was gegaan.

Het land was nog hetzelfde: dor, desolaat, geel-vlamvend van eindeloze lalang-velden, naar de wazige einders uitlopend over den kalksteenbodem. Maar Koepang was verdwenen. Van het idyllische, witte Portugeesche stadje tegen de terrassen met hun guirlandes van wuivende accacia's en bougainvilles was niets overgebleven. De strandkampongs waren weggevaagd als door een vreeselijke cycloon. Alang-alang stond menschoog tusschen de verbrokelde ruïnes van verkoelde muren, het woekergewas vrát zich overal doorheen en omslingerde de doode stad in een ruig kleed van dor groen. Daartusschen vekte het giftige rood van verroest Japansch geschut, drums en kapot geschoten auto's. Witte mieren bouwden kolonies rond de stapels munitiekisten. Koepang was een beeld van totale ontreddering, vernietiging, beklemmende verlatenheid.

De 4e compagnie bezette een oud kamp der Hei-Ho's te Liliba en begon oogenblikkelijk in de omgeving te patrouilleren, teneinde eventueel vergeten krijgsgevangenen op te sporen. Dit werk had succes. Een week na aankomst bevrijdde een patrouille een dolgeworden, blijde troep van ruim 100 krijgsgevangenen uit het kamp van Atamboea; drie weken later werden 300 ex-krijgsgevangenen uit het beruchte Maoe-Mere-kamp te Flores overgebracht. Telkens bleven kleine groepjes toestroomden, van het achterland met de zwijgende bergen, uit

kampongs en van andere eilanden.

Gaandeweg groeide het aantal tot ruim 150 man, die allen ondergebracht, verpleegd, gevoed, gekleed en geschoeid moesten worden. Dit land was totaal uitgeplunderd en verwoest, niemand die zeggen kan hoe men het voor elkaar bracht, maar het werd klaar gespeeld. Uit de krijgsbuit — en van de Aussies nam men wapens over. Terwijl het uitgestrekte, sterk-geaccidenteerde terrein doelmatig en intensief werd afgepatrouilleerd, leidde men de pas-bevrijdden op, voorzag hen van uitrustingen, want veel was gedaan, doch onnoemelijk veel meer moest nog geschieden.

Intusschen werden ook Japansche krijgsgevangenen aangevoerd van de omliggende eilanden. In April bedroeg het aantal 1300 man. Na selectie op oorlogsmisdadigers werd een aanvang gemaakt met de evacuatie, welke plaats vond via Soembawa en eind April voltooid was. De selectie vond zeer vlot plaats, daar elk convooi aan de pier van Koepang opgewacht werd door ex-krijgsgevangenen uit alle mogelijke kampen. Kwamen de Japanners in het doorvoerkamp aan, dan zonderde men oogenblikkelijk hen, die blauwe oogen en bloedneuzen en verwilderde blikken hadden, af en bespaarde zich veel tijd met een uitgebreider onderzoek. Onder deze oorlogsmisdadigers bevonden zich o.a. de beruchte Tanaka, commandant van vele krijgsgevangenenkampen in de Pacific, op wien ook China recht van berechting deed gelden en den sergt. majoor Mori van het bewakingsbataljon Ambon (Harokoe, Liang). Thans bevinden zich nog 165 Japansche oorlogsmisdadigers in een streng-bewaakt kamp te Koepang.

De kapitein Luteyn formeerde zijn eenheden, hierbij bijgestaan door den 2en

luitenant Desauvagie en oude, bekende guerilla-vechters en M.W.O.-ridders als de sergeanten Karma (guerilladetachment van Swieten), Kaligis M.W.O., korporaal Soemanta en vele andere. De kapitein Luteyn, in 1942 reeds ontvlucht uit een Duitsch krijgsgevangenenkamp via Zwitserland, Frankrijk, Spanje, Portugal gecrosst naar Engeland, gezonden naar West-Indië en Australië, een man als een boom met vriendelijke oogen en een vuist, die hard durft te slaan, zoowel op een kaak als een tafel, was de uitgezochte man voor dit grootsche werk en hij bracht dit voor elkaar. Eind October landde één zijner eenheden op Roti; 4 November d.a.v. werd Soemba bevrijd, half November volgde Flores en op 28 December Soembawa. De landing op dit laatste eiland typeert de werkwijze van kapitein Luteyn en zijn mannen: het detachement krom aan boord van het in zeer slechte conditie verkeerende Japansche transportschip Haruka-Maru en stoomde onder dekking van H.M. van Kinsbergen naar Soembawa. Onderweg had men moeilijkheden; het water stroomde aan alle zijden het lekkende schip binnen en slechts ternauwernood kon Soembawa's strand gehaald worden, waar men het schip op zette. Onvervaard waadde men door het water en plantte de Nederlandsche vlag; medio Januari rezen er in het landschap Bima enkele moeilijkheden met jeugdige politieke heethoofden, maar die vaagde men vlot en zonder bloedvergieten weg. Bij elke landing werd het militaire detachement vergezeld door een bestuursambtenaar; zoodra de veldpolitie georganiseerd en uitgerust was en militaire dekking niet meer noodig was, trok het militaire detachement zich weer terug op haar basis in Timor en bereidde zich voor op nieuwe operaties.

Intusschen had op 23 December 1945 de luitenant-kolonel Vanoyen het bevel over Timor en Onderhoorigheden overgenomen, terwijl begin Januari een aanvulling van officieren volgde. Op 20 Maart vertrok het Australische detache-

Aankomst van de Nederlandsche troepen te Tg. Priok. De bagage wordt in de trucks geladen.

ment na voleindiging van haar taak; zij liet slechts een kleine ploeg achter om het gebeente der Australische gesneuvelden van het soldatenkerkhof door Japanners te doen opgraven en over te brengen naar Ambon. Dit werk was voleindigd medio Juni, waarna ook de laatste onzer bondgenooten van Timor verdween. Het Nederlandsche detachement verplaatste zijn basis naar het oude Australische kamp bij Koepang, temidden van een klapper-tuin aan het strand. Kleiner eenheden betrokken bivakken in het achterland, want steeds moest gepatrouilleerd worden. Dit was vooral het geval in de streek Beloe, het van ouds. beruchte land van paardendieven en moordenaars. Enkele weken geleden bijv. wist een patrouille de hand te leggen op een rampokbende van circa 15 man, die in het bezit was van vele sieraden en gouden kunstvoorwerpen, oorspronkelijk afkomstig van Nederlandsche officiersvrouwen. Een andere patrouille arresteerde den moordenaar van Michaelhof, de tweede officier van den grooten guerilla-aanvoerder kapt. Van Swieten. De man bekende vlot en opgewekt, want Beloe heeft zoo zijn eigen trots. Al dergelijke gevangenen worden opgesloten in de gevangenis van het Nica-dorp Bangkoenase, waar zij wachten op de berechting van den Krijgsraad. Het is de trots van kapitein Luteyn en zijn mannen, dat in al deze maanden en bij alle activiteit nimmer

een schot is gelost, noch één druppel bloed vergoten.

Zoo zit het militaire detachement van Timor en Onderhoorigheden, verspreid over de laatste schakels in dezen wonderen gordel van smaragd. Zij gaan verloren in dit onmetelijke land, waar de zon de dorre vlakten schroeit. Maar waar zij staan, deze soldaten van zoo velerlei landaard, rijst uit den geblakerden bodem een nieuw leven en het is goed, dit te weten. Het is goed te staan bij het keurige hospitaaltje op de open kam boven Koepang, waar de wind waait. Bij de apotheek, en ginds, boven op den koelen, begroeienden kop, waar een bergstroom zich driftig omlaagwringt en breede, lage loodsen staan met borden: Politiekantoor, Kantoor Veeartsenij, Kantoor Landbouwvoorlichting, Kantoor Niso en vele andere bureaux, waar telegraaf en telefoonleidingen, electriche centrales staan en schrijfmachines ratelen. Hier zetelt het B.B., en heeft groote plannen voor de toekomst van Timor- en Onderhoorigheden. Het gaat langzaam; nog lang niet is dit land genezen van haar schrikkelijke oorlogswonden. Maar de tijd zal komen, dat uit den verschroeienden, verwoesten bodem een nieuwe welvaart, een nieuw leven zal herrijzen. Omdat over gindsche eilanden de Nederlandsche vlag waait, geplant door de hand van vele naamlooze soldaten.

Indrukken

uit het strijdgebied
op Java

De toestand te Tjiandjoer.

Tjiandjoer, dat sedert korten tijd weer in Nederlandsche handen is, maakt op den bezoeker een verlaten, doch geenszins verwaarloosden indruk. Het is een verblijvend teeken te constateeren, dat de bevolking in steeds grooter getale terugkeert, nu zij van „kenalans" gehoord en gezien heeft, dat het leven in de kotta onder Nederlandsch militair bestuur best meevalt. Het schijnt, dat, kort voordat de Nederlandsche troepen de stad binnetrokken, de bevolking gedwongen werd naar elders te evacueeren. De stad is thans volkomen rustig.

Ondanks de trieste getuigenissen van het ergerlijk vandalisme der terroristische benden, zooals daar zijn de restanten der woning van den assistent-resident, van het societeitsgebouw, van de gevangenis, etc. maakt de stad, zooals gezegd, toch geen verwaarloosden indruk. Het tegendeel is eerder waar. De woningen zijn verlaten, doch over het geheel genomen goed onderhouden, terwijl nagenoeg overal het meubilair aanwezig is. Blijkbaar zijn onze militairen sneller binnetrokken dan de terroristen hadden verwacht, zoodat er geen tijd was woningen en huisraad te vernielen. Dit is zeer vermoedelijk ook de reden geweest, dat men de verschroeiide-aarde-politiek slechts ten deele heeft kunnen uitvoeren. Behalve de woning van den assistent-resident, de gevangenis en de soos zijn nog in vlammen opgegaan enkele scholen, het stationsgebouw en een zevental grootere Europeesche woningen. Een duidelijk bewijs van de willekeur, waarmee deze terroristen te werk gaan en waarbij zij zich alleen maar afvragen, hoe zij aan hun zucht tot vernielen kunnen voldoen, is het groote Indonesische schoolgebouw, dat door hen in Tjiandjoer aan de vlammen werd prijsgegeven. Van de electriche centrale, welke, zooals wij reeds meldde, door onze militairen werd bezet, werd al het materiaal intact aangetroffen. Hetzelfde kan gezegd worden van het telefoonkantoor en de waterleiding. Aan de vernielzucht der terroristen zijn verder onsnapt de missig, de regentswoning en de Protestantsche kerk. Ook het bioscoopgebouw werd bedrijfsklaar aangetroffen. Het wachten is nu slechts op films, zoodat de militairen dan dagelijks hun bioscoopje „pikken" kunnen.

In de Chineesche wijk is eveneens het een en ander vernield, doch ook hier valt de schade best mee. De Chineesche bewoners van Tjiandjoer hadden van de terroristen opdracht gekregen de stad te verlaten. De Chineesche burgerij heeft botweg geweigerd dit te doen, alle dreigementen van de zijde der terroristen ten spijt. Ook hier was het intusschen aan het snelle optreden van onze troepen te danken, dat de terroristen hun dreigementen niet konden uitvoeren. De Chineesche bewoners in de randgebieden der stad zijn eveneens ter plaatse gebleven. In verband met hun veiligheid werden zij later door onze troepen overgebracht naar de meer centraal gelegen stadsdeelen.

Op heeterdaad betrupt bij het verkoopen van Britsche militaire goederen op de zwarte markt.

De geallieerde „Administration Police" te Soerabaia werd gevormd, nadat de geallieerde strijdkrachten in dit gebied geland waren, met het doel de militaire troepen te assisteeren bij het handhaven van rust en orde in de stad, in nauwe samenwerking met de Nederlandsche autoriteiten.

De leden van de A.M.A. police worden

gerecruteerd uit alle landaarden: Nederlanders en Inheemschen, zoowel als Chineezzen.

Sommigen dragen een uniform, terwijl anderen nog in burgerkleeren zijn. Alle leden zijn evenwel te herkennen aan een band met de woorden A.M.A. Police, die om den rechter boven-arm gedragen wordt.

Wetenswaardigheden van Suriname

De inspecteurs van den landbouw, ir. W. C. van der Meer en ir. L. J. Dijkhuis, secretarissen der Groningsche Mij. van landbouw, zullen zich naar Suriname begeven, teneinde de mogelijkheid van gemechaniseerden rijstverbouw te onderzoeken. Zij vertrokken op 6 Augustus per „Cottica” en blijven 3 maanden weg.

De vooruitstrevende eigenaar van plantage „Waterloo” in Nickerie heeft een bedrag van f 70.000 ter beschikking gesteld om een modern theater te bouwen.

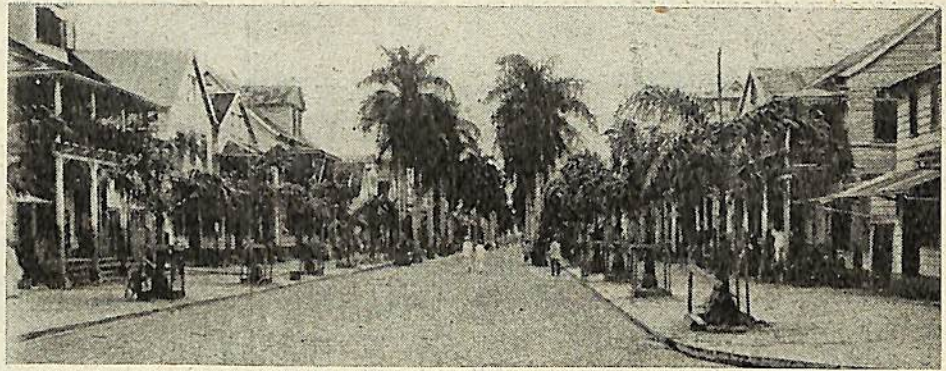
Met de economische ontwikkeling van Nickerie groeit het verenigingsleven aldaar. Op „Margarethenburg” hebben creolen zich vereenigd om door coöperatie tot hun doel te komen en de vereeniging „Ons Belang” opgericht. Ook de pelmolenaars hebben zich vereenigd. De vereeniging „Nickerie Vooruit” breidt zich meer en meer uit. Er is een eigen krantje verschenen. Nieuw Nickerie krijgt het aanzien van een stadje, waartoe ook de vergrooing en verfraaiing van het Districts-Commissariaat, door den architect Wiegerinck ontworpen, bijdraagt.

De koffiëproductie steeg van 325.000 kg in 1944 tot 414.000 kg in 1945.

De suikerproductie, in 1939 elf miljoen kg, in 1941 zelfs 15 miljoen, daalde in 1945 tot 3 miljoen kg. De sinaasappel-oogst bereikte een topproductie van 20 miljoen stuks, maar door gebrek aan daarvoor ingerichte schepen kunnen de vruchten niet verzonden worden, terwijl Nederland suiker zeer goed kan gebruiken.

Op 3 Juli is de mijnbouwkundige adviescommissie bij de Eswin (Economische Stichting West-Indië Nederland) geïnstalleerd. Adres ir. J. C. Schagen van Soelen, Molenlaan 4, Rijswijk Z.H.

De sinaasappel-oogst is dit jaar in Suriname zeer groot, n.l. 20 miljoen vruchten, dat is ongeveer 100.000 kratten, die op verscheping liggen te wachten.

Paramaribo. Jodenbreestraat.

Wetenswaardigheden van Curaçao

De G.G. van Nieuw Zeeland en echtgenote hebben een bezoek aan Curaçao gebracht.

De Curaçaosche Voetbalbond bestaat 25 jaar. Ter gelegenheid daarvan is een wedstrijd gehouden waarbij Curaçao van Aruba won met 2-1.

Curaçao schenkt 1/4 miljoen voor een studentensanatorium, dat te Laren zal worden gebouwd, plaats voor 40 studenten biedende. Het gebouw zal den naam van Curaçao dragen. Het geld is afkomstig van SANOC (Steuern aan Ned. Oorlogsslachtoffers Curaçao).

Er is een wetsontwerp voor arbeidsbemiddeling ingediend, waardoor voorlopig zal worden voorzien in de uitwisseling van arbeidskrachten tusschen Curaçao en Aruba.

Op de begrooting van Curaçao voor 1947 komt een bedrag voor van 2.240.000 gulden voor den wederopbouw van Nederland, alsmede 140.000 voor de door Nederland gemaakte kosten ten behoeve van de tijdens den oorlog op Bonaire en in Jamaica geïnterneerden. De Staten namen een voorstel van den gouverneur

aan tot schenking aan Nederland tot een bedrag van meer dan 3 miljoen gulden.

De gouverneur heeft een ontwerp-verordening ingediend tot instelling van een centrale havenorganisatie, waartoe alle stuwadoor-ondernemingen en alle havenarbeiders zullen moeten behooren.

Bij de mobilisatie van de schutterij hebben de Staten alle leden een uitkeering toegekend om hen in staat te stellen burgerkleeren aan te schaffen.

Het Curaçaosch gouvernement heeft de insectenverzameling van den heer J. H. G. C. Heyde, welke aldaar met groote belangstelling is tentoongesteld geweest, voor f 4000 aangekocht. Zij blijft voorlopig onder toezicht staan van dr. E. van der Kuyp, om later in het Curaçaosch Museum te worden ondergebracht.

fa. Leefson & van Wieringen

Directie Joh. van Wieringen, Makelaar

ONDERNEMING VAN

V **PUBLIEKE**
VERKOOPINGEN

WETERINGSCHANS 28 A

TELEFOON No. 33550

AMSTERDAM

**HUWELIJKS
CADEAUX
bij
KOCH**

VEILINGZALEN „t CENTRUM”

Koninginnegracht 5, 's-Gravenhage, Tel. 114436, b.g.g. 773964

A. F. M. DEN EXTER, Beëed. Makelaar

Veilingen en taxatiën op elk gebied

Dagelijks gelegenheid

tot inbrengen van goederen

ZEKERHEIDSTELLING!

7ELASTINGEN

ACCOUNTANTSKANTOOR
BERT G. VAN HAARLEM
ACCOUNTANT en BELASTINGCONSULENT

DEN HAAG | ROTTERDAM-C
35 Surinamestraat 35 4a Kon. Emmaplein 4a
Telef. 114253 en 114254 | Telefoon 21530

VEILINGBEDRIJF „ODEON”

Singel 460 Amsterdam, telefoon 48590
Chr. J. Bolle, Veilingmeester-Taxateur

*

Het adres te Amsterdam voor betere

Inboedelverkoopingen

Regelmatig veilingen
Inbrengen van goederen dagelijks
Taxatiën op ieder gebied

KENT U

de talrijke mogelijkheden welke de zoo
snel groeiende luchtvaart biedt aan flinke
jonge mensen, die iets bereiken willen

Zo niet, vraagt dan vandaag nog

inlichtingen bij:

I. S. L. O.

SINGEL 98 e - AMSTERDAM - C

Het instituut, speciaal voor luchtvaart-onderwijs
Studieleiding: H. H. de Kat, Kellenbach,
I. r. Legger en v. Hattum

W. J. Innemee & Zonen n.v.

Begravenis
Transport
Crematie

Den Haag Denneweg 71-73 Telefoon 115940

Haarlem, Kinderhuisvest 29-33, Telefoon 10441

Tijdschriftenhandel

Velpechstraat 116 - Telefoon 336620

'S-GRAVENHAGE

Bezorgt U gaarne

HET INDISCH NIEUWS

Neemt tevens abonnementen aan op: „Vliegwereld” „Het Nieuwe
Modeblad” en het maandblad „Moeder”

BILLITON-BEDRIJVEN

N.V. Hollandsche Metallurgische Bedrijven

Hoofdkantoor: LYCEUMPLEIN 19, TEL. 18 34 40
'S-GRAVENHAGE

Fabriek: WESTERVOORTSCHE DIJK 67 d, TEL. 1540
ARNHEM

Producente van:

TIN

Billiton Tin gegar. 99,9% Sn.
Tulp tin gegar. 99,85% Sn.
Lam en Vlag Tin gegar. 99,5, 99 en 98% Sn.

Maagdelijk Bloklood

Merk „Tulp” (min. 99,9% Pb)

Legeeringen

Tinsoldeer in blokken en staven
Witmetaal
Drukkerij metaal
Hardlood.
Bronslegeeringen

Diversen

Calciumarsenaat
Wolframverbindingen
Vanadiumverbindingen
Bismuth

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ N.V.

(DEVIEZENBANK)

Hoofdkantoor: Amsterdam, Vijzelstraat 32
70 kantoren in Nederland

ALLE BANK-, EFFECTEN- EN
ASSURANTIEZAKEN